No. 2758 — 1856.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer Courant.

DINGSDAG 27 MEI.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor grote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

Vereeniging: REGT VOOR ALLEN.

Bij de herstemming van drie Leden voor de Provinciale Staten in het Kiesdistrikt Amsterdam, worden aanbevolen de heeren:

J. E. BONNIKE.
Jhr. Mr. **W. E. J. BERG VAN DUSSEN MUILKERK** en
Dr. **E. C. BUCHNER.**

Namens het Bestuur:
J. W. CRAMER,
Prezident.

AMSTERDAM, 26 Mei.

Bij art. 3 van het wetsontwerp ter regeling van het lager onderwijs maakt het verslag eene behartigingswaardige aanmerking, van welke wij melding maken, omdat het ook ons toeschijnt, dat het punt in quæstie, in milderen zin en, om alle misverstand te voorkomen, duidelijk behoort geregeld te worden. Het art. bepaalt wat school- en wat huisonderwijs is. Het eerste is, dat lager onderwijs, hetwelk aan kinderen van verschillende huisgezinnen gezamenlijk, het laatste, als dat hetwelk aan kinderen van één gezin afzonderlijk wordt gegeven. Het verslag stipt bij die bepaling aan, dat naar het gevoelen van een aantal leden, het huisonderwijs hier binnen al te enge grenzen beperkt wordt. Zoo ligt kan het geval zich voordoen, dat een huisvader, wiens kinderen huisonderwijs ontvangen, hetzij om de leerzucht dier kinderen levendig te houden, hetzij om eene deugdelijke, allezins geldende reden, aan de lessen deel wil laten nemen door een enkel, niet tot zijn gezin behoorend kind. Dat zou voortaan verboden zijn. Door de voorgestelde bepaling mogen de grenzen van het huisonderwijs zeer bepaald worden aangewezen; zij hakt den knoop door op eene wijze, die hatelijke belemmering kan doen ontstaan. Het aannemen van een milder beginsel in dezen is toch allezins denkbaar. De wet kan, bijv. bepalen, dat onderwijs, aan de kinderen van niet meer dan drie gezinnen gelijktijdig gegeven, huisonderwijs is. Vreest men dat ook dan nog het geven van lessen aan huis in het houden eener bijzondere school zou kunnen ontaarden, men zou er de bepaling van een maximum van kinderen, dat aan het huisonderwijs deel mag nemen, bij kunnen voegen. Daarenboven kan men vragen, wat door »kinderen van één gezin" verstaan moet worden. Ons schijnt het toe, dat er veel te zeggen is ten gunste eener zoodanige verklaring, ten gevolge van welke ook die kinderen, die het mij of een ander lust op te nemen en op te voeden in ons huis, dat daarom toch niet in wezenlijken zin een gesticht van liefdadigheid is, als »kinderen van één gezin" te beschouwen zijn. Maar dan zal ook het aan die kinderen te geven onderwijs huisonderwijs zijn en de voorschriften ten aanzien van schoolonderwijs zullen dan derhalve daarop niet van toepassing zijn. 't Is van belang te weten, of de wetgever die opvatting bijstemt, dan of hij van de woorden: »kinderen van één gezin" geene andere dan de meest beperkte verklaring toelaat.

Art. 6 der wetsvoordragt bepaalt, dat »Niemand lager onderwijs mag geven, die niet in het bezit is der bij deze wet gevorderde bewijzen van bekwaamheid en zedelijkheid, en dat vreemdelingen bovendien de koninklijke vergunning behoeven." Het verslag maakt hierbij eenige aanmerkingen, welker gegrondheid in 't oog springt.

1°. Is het zoo wenschelijk, dat aan allen die niet in het bezit zijn der gevorderde bewijzen van bekwaamheid en zedelijkheid het geven van lager onderwijs verboden wordt? Hoe vele mannen van kunde en aanzien, die het zich ten pligt stellen, kweekelingen en arme kinderen op de gewone scholen of meer volwassenen op zondagsscholen te onderwijzen! Zij doen dit, zonder daartoe eene wettelijke authorizatie verkregen te hebben, doch tot groot voordeel van die hen hooren. In 't vervolg zullen zij daarmede niet kunnen voortgaan. Zou dat niet moeten betreurd worden? En is om die reden eene wijziging van het aangehaalde art. niet wenschelijk te heeten?

2°. Moet een dokter in de letteren, om lager onderwijs te geven, ook nog de bij deze wet gevorderde bewijzen van bekwaamheid en zedelijkheid overleggen? Volgens de letter van het besproken art. — ja: doch zou dat geene ongerijmdheid zijn? Het meerdere sluit toch het mindere in. En die den graad van dokter in de letteren bezit, zou immers wel bevoegd geacht mogen worden om zulk onderwijs te geven, waarvoor bij deze wet eene zooveel geringere mate van bekwaamheden billijkerwijze gevorderd wordt.

3°. Waarom nog de koninklijke vergunning voor vreemdelingen onmisbaar geacht boven de bewijzen van bekwaamheid en zedelijkheid? Een vreemdeling zal nooit gemakkelijk het bewijs van bekwaamheid kunnen overleggen, daar het examen in de moedertaal een voor hem bijna onoverkomelijk bezwaar zijn zal. De voorgestelde bepaling zou dus alleen slaan op personen, die wel geene Nederlanders zijn in den zin der wet, maar door langdurige inwoning met onze taal en zeden vertrouwd zijn geworden. En is het nu wenschelijk de gelegenheid te openen tot willekeurige uitsluiting van de zoodanigen? Ook wij vragen dat met het verslag, ofschoon geenszins met het oog op onze bijzondere belangen. Want, moge de besprokene bepaling soms ook eene voor ons hatelijke bedoeling verbergen, ons treft zij niet: zij geeft alleen een door niets gemotiveerd minder vrijgevig aanzien aan de wet.

Art. 8 van het wetsvoorstel bepaalt, welke straffen toegepast zullen worden op hem die onderwijs geeft, zonder daartoe bevoegd te zijn, of die de grenzen zijner bevoegdheid te buiten gaat. Daarbij vragen wij, of de onderwijzer, die zich niet onthoudt »van iets te onderwijzen, te doen of toe te laten, kwetsend voor de godsdienstige gezindheid of gezindheden, waartoe de schoolgaande kinderen behooren (Art. 21)," ook niet geacht moet worden »de grenzen zijner bevoegdheid" te buiten te gaan, en of dan ook op hem niet de bepaalde straffen moeten toegepast worden? 't Komt ons voor dat het niet twijfelachtig is in welken zin deze vraag beantwoord moet worden. Hij, die het in Art. 21 vervatte voorschrift overschrijdt, gaat, zeker, erger nog de grenzen van zijne bevoegdheid te buiten, dan de onderwijzer die bij de rekenles de jongens een weinig over algebra onderhield. Door art. 8 van toepassing te maken op overtreding van art. 21, krijgt, overigens, dat laatste art. de noodige penale sanktie, welke het zonder dat grootendeels zou missen en zonder welke het intusschen, gelijk wij vroeger overtuigend meenen aangetoond te hebben, van luttel waarde zijn zou.

Art. 12 luidt als volgt: »Ter bevordering der opleiding van onderwijzers wordt jaarlijks eene som in de begrooting der staatsuitgaven voorgedragen." Bij § 6 der algemeene beschouwingen van het verslag hebben wij met een enkel woord gereleveerd wat daar over de opleiding der onderwijzers gezegd wordt. De wets-voordragt-zelve zegt er niets anders van dan wat in het aangehaalde art. voorkomt. Daardoor wordt »de vestiging van normale scholen niet uitgesloten; die wordt echter daardoor ook niet verpligtend gemaakt. Blijft dit geheele onderwerp overgelaten aan latere beschikkingen? of aan het toeval der omstandighededen? Zoo veel blijkt uit het verslag, dat »eene afdoende regeling van de opleiding der onderwijzers in het oog van vele leden van zoo veel gewigt is; dat de toekomst van het lager onderwijs zonder die opleiding zoo weinig verzekerd is, dat zij van het opnemen daarvan in deze wet eene voorwaarde van de aanneming dier wet meenden te moeten maken." Ook wij meenen dat die opleiding niet ongeregeld mag blijven en dat men er zich niet onverschillig voor mag betoonen, of daar al of niet wat van te regt zal komen: allermoeijelijkst is echter de vraag, hoe die aangelegenheid moet geregeld worden, om aan haar doel te beantwoorden en om niet de noodlottige gevolgen op te leveren, welke uit de toepassing van de desbetreffende artt. der wet van 1833 in Frankrijk voortgevloeid zijn. Het verslag geeft bij art. 12, het een en ander op, wat bij de behandeling der vraag: hoe de opleiding te regelen van aanstaande onderwijzers, in acht behoort te worden genomen: wij meenen echter dat daarbij de meest ernstige punten van bedenking onaangeroerd zijn gebleven. Doch wij mogen dit onderwerp niet ter loops bespreken en bepalen ons daarom tot een paar aanmerkingen op het art. zelf en op eene enkele plaats van het verslag.

Volgens eenigen, was het quæstieus, »of de kosten van een normalen cursus wel geheel door het Rijk zouden moeten worden gedragen." Verscheidene leden »helden tot het gevoelen over, dat de kosten van deze instellingen, althans gedeeltelijk, door de betrokkene provincie, misschien ook door de gemeente, behoorden gedragen te worden." Heel wel; mits, wat niet geschieden zal, de kweekelingen zich altijd als onderwijzers of hulponderwijzers vestigen in de provincie en in de gemeente, ten koste van welke, althans gedeeltelijk, zij hunne opleiding verkregen hebben. Van de provincie en de gemeente zal anders het *sic vos non vobis* kunnen herhaald worden.

Onze aanmerking op het wetsartikel-zelf, of liever eene vraag naar aanleiding daarvan, is deze: of alle instellingen ter bevordering van de opleiding van onderwijzers een deel zullen genieten van de op de begrooting voorgedragene som, dan of slechts eene enkele begunstigde instelling daarmeê zal bevoordeeld worden? Van de beantwoording dier vraag zou voor ons de aanneming of verwerping van dat art. afhankelijk zijn. Regt; geen voorregt.

Onlangs is door de Gebr. Muller te 's Bosch in het licht gegeven eene *verzameling van bescheiden betrekkelijk de quæstie der processiën en kerkhoven*. Het is welligt belangrijk genoeg, om eens zamen te vatten op welke wijze het daaruit blijkt, dat de Hooge Raad tot het besluit is gekomen van 't *geschilpunt*, waarom de betrokkene processie voor een gedeelte is veroordeeld. De uitspraak was konform aan de konkluzie van den adv.-gen. Deze had verwezen naar de pleitrede van den prok.-gen. van 's Bosch; waar wij betrekkelijk het geschilpunt het volgende vinden op bl. 43 en 44:

»Naar de woorden en naar den geest van die bepaling is zij toepasselijk dáár, waar, *a* in 1848 openbare godsdienstoefening buiten gebouwen en besloten plaatsen gebruikelijk was, en *b* dat gebruik tevens berustte op wetten en reglementen.

»*a.* De woorden: »Waar zij thans naar de wetten en reglementen is toegelaten," beteekenen inderdaad niets anders.

»De uitdrukking: *blijft geoorloofd*, welke op openbare godsdienstoefening wordt toegepast, en evengemelde woorden vooralgaat, duidt reeds op zich zelve aan, dat hier niet de rede is van een nieuw regt, dat geschapen wordt, maar van een regt, dat wordt bestendigd en dat reeds in genot is.

»Maar het woord *toegelaten*, dat in de laatste woorden van het artikel het woord *geoorloofd* vervangt, vermits dit laatste woord niet wordt herhaald, hetzij uitdrukkelijk, hetzij door de woorden »*waar zij thans is*," zoo als eene gewone redactie mee zou hebben gebragt, — toont zulks ten duidelijkste aan.

»Toegelaten zijn is, s. m. iets anders dan geoorloofd zijn, hoezeer toelaten en veroorloven misschien nagenoeg hetzelfde zijn, want naar taaleigen, kan eene handeling dan eerst geacht worden *toegelaten* te zijn geweest, wanneer zij in wezenlijkheid gepleegd is, terwijl zij *geoorloofd* kan zijn zonder immer plaats te hebben gevonden, door het bestaan alleen eener vergunning in de wet. In andere woorden: »*toegelaten zijn*" is »*plaats hebben met toestemming van wien 't behoort; geoorloofd zijn*" *daarentegen is* »*mogen plaats hebben;*" — de eerstbedoelden brengen mede het denkbeeld van daadwerkelijk genot van een regt, de laatstbedoelde het denkbeeld slechts eener loutere vergunning, die niet in genot is overgegaan.

»Het woordje *thans*, toegevoegd aan de woorden *waar zij toegelaten is*, geeft een in het oogvallend kenmerk van actualiteit van huidig bestaan, van in gebruik zijn aan de handeling, welke daar bedoeld wordt."

Mr. Metman had in zijne uitmuntende verdediging van der Wel-Eerw. H. Bierstraten die beweering van den prok.-gen. volgenderwijze beantwoord, bl. 160:

»De proc. generaal in Noord-Brabant, bij de bedoelde memorien tot zijn eigenlijk betoog overgaande, stelt twee

panten, welke, volgens hem, moeten zamenloopen, om de uitzondering van art. 167 der Grondwet van toepassing te doen zijn, namelijk 1°. het in 1848 bestaande gebruik van godsdienstoefeningen buiten gebouwen en op den openbaren weg; 2°. wettelijke verordeningen, waarop dat gebruik is gegrond.

»Omtrent de noodzakelijkheid van wettelijke verordeningen, zal wel geen twijfel zijn; art. 167 vordert het met zoovele woorden.

»Maar de beweerde noodzakelijkheid van een in 1848 bestaand gebruik is een vereischte buiten, dus tegen de Grondwet, welke bepaalt, dat »de openbare godsdienstoefening buiten de gebouwen en besloten plaatsen geoorloofd blijft, waar zij thans naar de wetten en reglementen is geoorloofd."

»Die woorden nu toonen duidelijk aan, dat er geen ander vereischte is, dan dat de openbare godsdienstoefening buiten de kerkgebouwen *geoorloofd moet zijn*, volgens de bestaande wetten en reglementen. Het al of niet bestaan van een regtmatig beroep op de uitzondering van art. 167 hangt dus geheel af van den inhoud der aldaar bedoelde wetten en reglementen. Laten deze de openbare godsdienstoefeningen op den openbaren weg toe, dan is ook de uitzondering van toepassing.

»Neen, zegt de Procureur-generaal, boven en behalve wetten en reglementen moet er zijn *gebruik*. Dit blijkt, volgens hem, uit de woorden *blijft, thans* en *toegelaten*, waarvan de grondwetgever zich heeft bediend.

»Wat betreft het woord *blijft*, zoo zegt het artikel: »Onder dezelfde bepaling *blijft* de openbare godsdienstoefening buiten de gebouwen en besloten plaatsen geoorloofd, waar zij thans naar de wetten en reglementen is toegelaten." Dat *blijven* is geheel en slaat op het woord *geoorloofd*; het heeft niets met een bestaand gebruik te maken. Wanneer de wet mij iets veroorlooft, zoo duurt deze toestand voort, tot dat de wet wordt ingetrokken, hetzij ik van de vergunning, mij gegeven, al dan niet gebruik maak.

»*Thans*, ik stem het den eischer van cassatie toe, drukt het denkbeeld uit van actualiteit; het woord geeft te kennen, dat men moet letten op den toestand van 1848. Maar op welken? Op den feitelijken of op den juridieken? Alleen op dezen laatsten, omdat de Grondwet alleen verwijst naar de wetten en reglementen.

»*Toegelaten*. De procureur-generaal van Noord-Brabant beweert, dat er in het stelsel van den verweerder gelezen moest worden: waar zij thans naar »*de wetten en verordeningen geoorloofd zijn*." Dat woord: *toegelaten*, zegt de procureur-generaal, geeft te kennen eene door de bevoegde magt, overeenkomstig de wetten en reglementen, gegeven vergunning. Zonder eene dergelijke vergunning was de openbare godsdienstoefening buiten de gebouwen niet geoorloofd, ofschoon deze bij de wetten en reglementen niet verboden was.

»Ik antwoord in de eerste plaats, dat het woord *toegelaten* in de tweede zinsnede van art. 167 der Grondwet is gebezigd, om eene onwelluidende herhaling van het woord *geoorloofd* in dezelfde periode te voorkomen. Maar ten andere, het woord *toegelaten* in de *eerste* zinsnede beteekent stellig: geoorloofd zijn ook zonder nadere vergunning van het openbaar gezag; waarom zoude nu dezelfde uitdrukking in de *tweede* zinsnede iets anders te kennen geven? Eindelijk, ons taaleigen verbiedt niet om, metaphorisch, aan onbezielde voorwerpen leven en handel toe te schrijven en niets anders heeft er plaats, als men zegt, dat de wet u toelaat het een of andere te doen, of dat ze u het een of het andere verbiedt."

Eindelijk is de Hoogen Raad tot de volgende beslissing gekomen, bl. 104:

»Overwegende, dat uit de woorden: *blijft geoorloofd waar zij thans gevestigd is*," ten duidelijkste blijkt, dat de Grondwetgever uitsluitend op het oog heeft, de openbare godsdienstoefening buiten de gebouwen en besloten plaatsen in die gemeenten, waar zij tijdens de uitvaardiging der Grondwet in den jare 1848 werkelijk bestond en wettig in gebruik was en dat hieruit reeds en *eo ipso* volgt, dat de wetgever die alleen het *status quo* wilde behouden, in geenen deele bij uitbreiding daarvan heeft toegelaten de openbare godsdienstoefening buiten de gebouwen en besloten plaatsen, waar zij destijds niet gebruikelijk was.

Overwegende derhalve dat nu in facto vast staat, dat de onderwerpelijke godsdienstige optogt of processie zich niet enkel heeft bepaald tot de gemeente Meerveldhoven, maar zich mede heeft uitgestrekt tot in de gemeente Oerle, waar dergelijke optogten of processiën in 1848 niet in gebruik waren, de gerequireerden in zooverre de bepaling van art. 167 tweede zinsnede hebben overtreden en daardoor gehandeld in strijd met de wet."

Het Zondagsblad schrijft: »Ook de Synodale Kommissie heeft besloten een adres aan de Tweede Kamer in te zenden, ter zake van het aanhangig wets-ontwerp op 't onderwijs.

»De *Kerkelijke Courant* meldt dit officieel, doch verzwijgt de strekking van dat adres. De *Provinciale Utrechtsche Courant* echter meent te weten, dat in bedoeld adres de commissie hare stem voegt bij die van duizende Protestanten, en vraagt dat het Christelijk beginsel in de wet moge worden opgenomen.

»Dit is een hoogst belangrijk berigt; doch wij zijn zeer benieuwd te weten hoe de Synodale Kommissie hare vraag formuleert — dat is *hoe* en *wat* zij door dat beginsel in ons lager onderwijs verstaat."

De *Gooische Courant* stelt voor om bij de aanstaande verkiezing van leden der Tweede Kamer het aftredend lid, den heer Reede van Oudshoorn, te vervangen door het oud-lid Mr. A. W. Engelen.

Het gerucht is te Middelburg algemeen verspreid, dat de verwezenlijking van het grootsche plan van een Zeeuw-Limburgschen spoorweg zich weder eenigzins doet verwachten, vermits de belgische bankiers, die zich met de geldelijke aangelegenheden belasten, zich zouden hebben gewend tot het fransche Credit mobilier, dat niet ongenegen zou zijn de noodige gelden te verschaffen.

(*Stoompost.*)

Aan den heer G. Morel van Parijs is door het nederl. gouvernement de gevraagde koncessie verleend tot het aanleggen eener spoorweg-linie van Amsterdam naar het Nieuwe Diep.

In het Sticht van Utrecht was de handel in granen en andere artikelen gedurende de afgeloopen week vrij levendig, hoewel de prijzen met die der hoofdmarkten gelijk gebleven zijn. De aanvoer op den laatsten marktdag was als volgt: 795 mud tarwe; 360 mud rogge; 240 mud boekweit; 50 mud gerst; 627 mud haver; 108 mud duiven- en paardenboonen; 272 mud aardappelen en 3275 ℔ boter. — De prijzen der granen enz. staan voor dit oogenblik genoteerd: Tarwe *f* 13,25 tot *f* 16,25; rogge *f* 9,50 tot *f* 10,50; gerst *f* 5.25 tot *f* 5,75; boekweit *f* 9,25 tot *f* 9,65; zware haver *f* 4 tot *f* 4,50; ligte dito *f* 3,20 tot *f* 3,80; duivenboonen *f* 7,75 tot *f* 8,25. — Boter van *f* 0,95 tot *f* 1,20 het Ned. ℔. — Eijeren van *f* 2,25 tot *f* 2,75 de 100 stuks. — Aardappelen *f* 2,25 tot *f* 3. — De veehandel was zeer levendig in alle soorten van vee, zoodat de prijzen niet minder waren dan onze vorige opgave.

Gisteren zijn langs den holl.belg. spoorweg, voor de tentoonstelling van vee te Parijs, onder behoorlijk toezigt der kommissie, verzonden: 7 stieren, 26 koeijen, 33 schapen, 11 lammeren, 4 kalveren, 8 manden pluimvee. De expeditie is geschied door de heeren Preston & Co. te Rotterdam. Reeds Dingsdag morgen zijn circa 70 kollis landbouwkundige voorwerpen geëxpedieerd.

(*N. R. Ct.*)

Sedert eenige dagen ziet men te Zwolle een eigenaardige vischsoort aanvoeren, bekend onder den naam van *geep*. Het ligchaam ongeveer ter lengte van een voet, heeft den vorm van dikke palingen; de graat is gras groen, en het vleesch, hoewel eetbaar, is uitermate droog en heeft een sterken haringreuk. Het opmerkelijke van dezen visch, is, dat de kop volkomen op dien van een snip gelijkt, waardoor hij in de wandeling ook water snip genoemd wordt. Nog [illegible] deze visschen alhier ter markt aangebragt, maar zij worden in groote menigte aan het Nieuwe Diep gevangen en als aas gebezigd tot de vangst van kabeljaauw, enz.

Wij vernemen dat een exemplaar dezer vreemde visschen aan het museum van Naturaliën gezonden is.

(*Pr. Fr. Ct.*)

's GRAVENHAGE, 24 Mei. In de zitting van het Prov. geregtshof van Zuid-Holland van heden is behandeld het hooger beroep, ingesteld door mr. G. A. W. P. van Baerle tegen een vonnis der arrond. regtbank te 's Gravenhage, van den 14den Maart ll., waarbij hij, ter zake van het beleedigen van magistraatspersonen enz., is veroordeeld tot eene cellulaire gevangenisstraf voor den tijd van een jaar, eene geldboete van *f* 100 en ontzegging voor den tijd van vijf jaren van het kiesregt, van het waarnemen van openbare bedieningen of ambten en van het afleggen van getuigenis onder eede in burgerlijke zaken, ingeval van wraking, en in de kosten. Na het hooren der verschillende, zoowel door het openb. min. als door den app. gedagvaarde getuigen, heeft de adv. gen. Gelken gerequireerd tot gedeeltelijke vernietiging van het vonnis, voor zoo veel de motieven betreft, door bevestiging van de uitgesproken straf. De verdere behandeling der zaak is bepaald op aanst. maandag, 's morgens ten 11 ure.

DELFT, 24 Mei. De prijzen der kaas waren heden *f* 27 à *f* 22 per 100 N. ℔. Ter markt zijn aangebragt 55 stapels, wegende 13,109 N. ℔.

HOORN, 22 Mei. Op de kaasmarkt alhier werden 148 stapels kaas aangevoerd, wegende te zamen 31,431 Ned. ℔; de prijs was voor kleine *f* 27,75.

MIDDELBURG, 23 Mei. De in deze week binnen deze stad gehoudene vergaderingen der protestantsche genootschappen »Unitas," »Philacterion," »Welstand" en »Christelijk Hulpbetoon," hebben eene buitengewone levendigheid veroorzaakt. Meer dan een honderdtal afgevaardigden uit verschillende steden des rijks waren hiertoe overgekomen, welke deels in de logementen, deels bij partikulieren zijn ingekwartierd geworden. Dagelijks na afloop der vergadering vereenigden zich de leden aan een prachtig diner in de bovenzaal der societeit St. Joris, en gisteren gaf de confrérie van St. Sebastiaan, in den tuin van het Schuttershof, het eerste zomerconcert, dat zeer druk bezocht was, en tot laat in den nacht duurde. Het heerlijke zomerweder lokte ook ieder vreemdeling uit, de schoone omstreken van dit eiland te bezigtigen, waardoor de badplaats Domburg en de vuurtoren van Westkapelle vele bezoekers hebben ontvangen.

(*H.*)

ASSEN, 22 Mei. Heden heeft het prov. geregtshof in Drenthe uitspraak gedaan in de zaak van den redakteur en uitgever der *Provinciale Drenthsche en Asser Courant* wegens het opnemen van artikelen, die laster zouden behelzen jegens den heer J. F. Zylker. Het hof heeft het vonnis van de regtbank, wat de kwalifikatie aangaat, bevestigd, doch wat de toepassing der straf betreft verbeterd, en overeenkomstig de konkluzie van den heer prokureur-generaal, den beklaagde alleen veroordeeld tot *f* 100 boete en de kosten.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 23 Mei. De *Moniteur* van heden meldt, dat de oostenrijksche gezant, vrijheer v. Hubner, gisteren aan den Keizer zijne geloofsbrieven overhandigd en daarbij nagenoeg het volgende gezegd heeft: »De Keizer van Oostenrijk, van den wensch bezield om de banden der vriendschap nog nauwer aan te knoopen, heeft gemeend, dat de herstelling van den oostenrijkschen ambassadeurspost te Parijs de innigheid van het verbond, dat gelukkig tusschen de beide hoven bestaat, slechts zou kunnen verhoogen, — een verbond, dat als pand der veiligheid en rust voor allen krachtig bijdroeg tot herstel van den vrede." Daarna gaf de heer v. Hubner de hoop te kennen, dat Keizer Napoleon hem ook verder met zijn vertrouwen mogt vereeren. De Keizer beantwoordde hem zeer minzaam.

— Bij de receptie van het korps diplomatiek door aartshertog Ferdinand Maximiliaan van Oostenrijk was de vertegenwoordiger van Rusland afwezig. Graaf Orloff heeft echter het feest bijgewoond, dat op Saint-Cloud ter eere van den aartshertog en van prins Oscar van Zweden werd gegeven. De aartshertog heeft het grootkruis der orde van het Legioen van Eer ontvangen.

— Het hof is met België nog lang niet verzoend en de belgische gezant te Parijs, de heer Firmin Rogier, houdt zich stelselmatig van alle feesten des Keizers uitgesloten.

— Er wordt thans eene vereeniging van Rabbijnen gehouden, om de vraag te onderzoeken of de sabbath niet op Zondag kan worden gesteld.

— Een parijsch korrespondent van den antwerpschen *Précurseur* meldt, dat de vereeniging van bankiers en kapitalisten, die onlangs de *Indépendance Belge* aankocht, zich ook voorstelt het *Journal des Débats* en de *Morning Chronicle*, benevens het *Journal de Constantinople*, alsook een dagblad te Weenen en een te Berlijn aan te koopen.

— De inschrijving van 25 centimes, ten einde daardoor aan de Keizerin van wege de bevolking een nationaal geschenk aan te bieden, heeft 80,000 fr. opgebragt. De Keizer heeft deze som aangenomen, en tevens aan den president en de leden van het komité van inschrijving te kennen gegeven, dat de Keizerin het liefdadigheidswerk willende voortzetten, hetwelk zij bij gelegenheid van haar huwelijk begonnen had, toen de stad Parijs haar een collier van diamanten had aangeboden, voornemens is eene instelling te stichten tot opvoeding van werklieden, waarbij zij jaarlijks uit hare eigen fondsen nog 30,000 fr. zou voegen.

— Een gedeelte van den spoorweg van Parijs naar Nantes, en wel bij laatstgemelde stad, is ingestort. De weg is daardoor thans onbruikbaar.

— De Simplon-spoorweg zal onverwijld aangevangen worden en het gedeelte daarvan door Bouveret, aan het meer van Genève, naar Sitten zal den 1 Julij 1857 geopend worden.

— De parijsche korrespondent van den *Morning Post* zegt, dat de spanning tusschen Oostenrijk en Sardinie dagelijks grooter wordt en wel eens kon leiden tot eene terugroeping van den sardinischen gezant.

— De *Thabor* heeft te Marseille berigten aangebragt uit Konstantinopel van den 15. Er was eene kommissie van enquête naar Palestina gezonden, tot het instellen van een onderzoek naar de aldaar plaats gehad hebbende ongeregeldheden.

— 17,000 Tartaren vertrekken uit de Krim naar de Dobrudscha.

— De cirkassische deputatie zal weder Konstantinopel

verlaten, daar de Divan weigert hare nationaliteit te erkennen.

Uit Malta wordt berigt, dat het engelsche linieschip de *Royal Albert* voor Napels zal kruisen.

— De driemaster *Manuel*, die eergisteren te Havre binnenliep, had 76 kolli's aan boord met oudheden en andere voorwerpen uit Ninivé, welke te Bassora geladen zijn. De schoonste dier oudheden is eene groep, voorstellende een genius en een stier. Verscheidene andere voorwerpen zijn zoo groot, dat de scheepsluiken breeder moesten worden gemaakt, om ze te kunnen laden.

— Het is thans geoorloofd, dagbladen en drukwerken langs anderen weg dan per post te verzenden. Ook het hierop betrekkelijk wetsvoorstel bevindt zich reeds bij het Wetgevend Ligchaam. De Raad van State stelt een prijs van 1 centime per 10 grammen, of 1 franc per kilogram. Het debiet der voornaamste dagbladen en tijdschriften, welke per post worden verzonden, is als volgt: *Débats* 7000 nommers, *Siècle* 19,500, *Presse* 20,000, *Constitutionnel* 15,000, *Assemblée Nationale* 3500, *Revue des deux Mondes* 2000, *Journal d'Agriculture Pratique* 4000, *Illustration* 12,000.

— Men meldt uit Madrid, dat het gouvernement met den verkoop van de goederen in de doode hand, in de baskische provinciën zal voortgaan.

Men is ijverig bezig met de toebereidselen tot het huwelijk van de infante Amelie met Prins Adalbert van Beijeren.

— De Pauselijke regering heeft den aanleg van den spoorweg Civita Vechia aan de Maatschappij met den markies Casavaldes aan het hoofd toegestaan. De werken van dien spoorweg moeten binnen drie maanden aanvangen en in drie jaren voltooid zijn.

ENGELAND.

LONDEN, 25 Mei. Volgens de *Observer* is sir Henry Bulwer benoemd tot kommissaris voor de regeling der zaken van de Donau-vorstendommen voor Engeland; de baron de Talleyrand voor Frankrijk; de generaal Fenton Benagon voor Rusland en de baron v. Keller voor Oostenrijk.

— Een onzer dagbladen vermeldt met verontwaardiging, dat lord Palmerston *in effigie* is verbrand geworden in een dorp van Griekenland. Het blad behoorde zoo veel ophef daarover niet te maken, vermits men hier te lande dikwerf de beeldtenis van den Paus, de Kardinalen en anderen heeft zien verbranden.

— Gisteren avond werd er weer eene groote meeting gehouden in St. Martins-Hall, onder voorzitterschap van het parlementslid sir J. Shelley, met het doel om maatregelen te nemen tot het openbaren eener demonstratie ten gunste van het behoud der Zoddagsmuziek. Ten slotte werd besloten om een adres in dien geest tot de Koningin te rigten. Deze bijeenkomst werd door vele aanzienlijke personen bijgewoond, waaronder verscheidene parlementsleden, alsmede een groot aantal dames.

In de door eenige invloedrijke leden der vergadering gehouden redevoeringen, werd eenige malen de naam van den aartsbisschop van Kanterburij uitgesproken, die telkens met gesis en gefluit begroet werd; en de prezident sloot niet eer de vergadering dan nadat hij de hoop had te kennen gegeven, dat het grootste gedeelte van de bevolking der hoofdstad zich aanstaanden Zondag naar de parken zou begeven, doch tevens met het vaste besluit om zich volstrekt niet aan eenige wanordelijkheid over te geven. Indien aan deze zijne hoop voldaan werd, dan zou men ongetwijfeld weer, volgens gewoonte, op de Zondagmuziek ten vier ure in de parken, tot onschuldige uitspanning voor allen, onthaald worden.

— De getuigen-verhooren in de zaak van Palmer zijn den 21ste ten einde gebragt. De heer Shee droeg daarop de verdediging van den beschuldigde voor, doch in den beginne sprak hij zoo zacht dat men hem op de voor de stenografen bestemde plaats met moeite konde verstaan. Hij begon met de moeijelijkheid der hem opgelegde taak uiteen te zetten; vervolgens bestreed hij de acte van beschuldiging door de verklaringen der getuigen en trachtte de feiten, waarvan men Palmer beschuldigde, te wederleggen. Vooral wees hij op het onzekere en betwistbare der beweringen van de mannen der wetenschap en eindigde met het vertrouwen uit te drukken dat de jury geen verdikt van schuldig zoude uitbrengen alleen onder den indruk van getuigenissen, welke zoo veel twijfel overlaten.

— In het *Weekly Register* leest men:

»Onlangs was de afvallige Gavazzi te Oxford, waar hij verlof had verkregen om een predikatie te houden. De weinige bijval evenwel die hem te beurt viel, mag als een kenteeken worden beschouwd der gevoelens die de universiteit dier stad bezielen. Telkenmale werd zijne rede afgebroken door de scheldnamen van *Judas*, *apostaat*, die de toehoorders hem naar het hoofd wierpen, voornamelijk als hij, van zekere Pausen sprekende, onvoorzigtig genoeg was te zeggen dat zij apostaten en geen apostelen waren.

»De oneerbiedigheid waarmede hij bij herhaling den heiligen naam van onzen Heere Jezus Christus noemde bragt de verontwaardiging tot het uiterste, zoodat de studenten en de leden der universiteit tegen den onderkanselier hunne ontevredenheid lucht gaven, wijl hij aan Gavazzi de vergunning tot preken had toegestaan; en men hoorde de kreeten van: Leve de Paus! leve de Kardinaal Wiseman! leve doktor Puzey! — In de grootste wanorde scheidde de vergadering."

— De *Eagle* is van Melbourne te Liverpool aangekomen met tijdingen, loopende tot 28 Februarij en met 60,464 oncen goud aan boord. Bij Launceston zouden goudmijnen ontdekt zijn. Ook de *Indemnity*, komende van Port-Philip, is in Engeland aangekomen met eene waarde van £ 29,468 aan goud aan boord.

— Prins Frederik Wilhelm van Pruissen is bij zijne aankomst te Portsmouth, door den generaal-majoor Breton, ontvangen. Vervolgens begaf zich eerstgemelde met prins Albert naar de ladingsplaats voor de werf, waar het koninglijke yacht *Fairy* voor anker lag, waarin de koningin, prins Albert, de koninklijke prinses met nog andere leden der koninklijke familie, den hoogen gast tot Portsmouth te gemoet gereisd waren.

— De naar Bremen bestemde stoomboot *North-Star*, heeft Southampton aangedaan en berigten aangebragt uit New-York van 10 dezer. Het komitté voor buitenlandsche aangelegenheden te Washington, hield zich onledig met het beramen van maatregelen om ongeregeldheden, als onlangs te Panama waren voorgevallen, voor den vervolge te verhoeden. Te New-York had men op eene daar gehoudene meeting groote sympathie voor Walker betoond.

In den senaat te Washington heeft het komitté van buitenlandsche zaken rapport uitgebragt over de kennisgeving, door den prezident der Unie aan de Regering van Denemarken gedaan betreffende de quæstie van den Sondtol. In dit rapport wordt gezegd: dat deze kennisgeving van den prezident aan het kommitté als voldoende voorkomt, en dat geene andere akte der wetgevende magt voortaan noodig is, om een einde te maken aan het bedoelde traktaat. Nadat hierover eenige diskussiën gevoerd waren, is deze aangelegenheid verdaagd.

Bij het departement van buitenlandsche zaken is eene verklaring, ingekomen van den kapitein der stoomboot *Orizaba*, dat het Engelsche fregat *Eurydice*, te San Juan del Norte is tusschen beide gekomen, ten einde te beletten, dat de passagiers op eerstgemelde boot, die plaats genomen hadden naar Nicarragua, ontscheept werden. Ook had men, wordt verder gezegd, het bewijs dat de britsche zeemagt de amerikaansche passagiers, die de rivier afdalen, beletten om met de kust van San-Juan gemeenschap te houden, en dat de engelsche schepen eene strenge surveillance uitoefenen over alle amerikanen, onverschillig waar zij zich bevinden. De sekretaris Dobbin zegt onbewimpeld, dat zulke beleedigingen niet geduld kunnen worden, noch ongestraft mogen blijven.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 22 Mei. Den 18e vierde de Severinus-vereeniging den verjaardag van hare stichting. De uitvoering van het plan tot eene groote bedevaart naar Rome is thans bepaald vastgesteld en zal binnen kort verwezenlijkt worden. Naar men verneemt zal de deelneming daaraan zeer groot zijn.

— De *Allgem. Ztg.* deelt een soort van protest mede, waarin de Koning van Napels tracht te bewijzen, dat zoo de toestand in zijn rijk al niet de beste die evenwel alles behalve zoo slecht is als men algemeen geloofd, en voorts tegen de inmenging van Sardinie in de binnenlandsche aangelegenheden van zijn rijk protesteert. Dit is, zoo men zegt, ook reeds door andere italiaansche regeringen gedaan.

BERLIJN, 23 Mei. Men verzekert, dat van wege onze Regering te Parijs en Londen geen opheldering gevraagd is van het traktaat van 15 April, om de eenvoudige reden, dat men zich daartoe niet bevoegd achtte. Daarentegen hebben de gezanten van Frankrijk en Oostenrijk aan onze Regering eene depêche overhandigd, waarin de motieven van het traktaat ontwikkeld worden.

— In het door Rusland onlangs afgestane gedeelte van Bessarabië, bevinden zich bloeijende duitsche koloniën, te zamen ten minste 15000 zielen sterk. Naar men uit Odessa verzekert, zouden deze een smeekschrift aan den Keizer gerigt hebben, met het verzoek dat hun elders in het russische rijk landerijen ter kolonizatie mogten worden aangewezen. Daar de eigenlijke russische ingezetenen mede dit gewest willen verlaten, zoo zal het weldra geheel ontvolkt en onbebouwd zijn.

— De quæstie der tabaksbelasting is thans aanhangig bij de Staten die tot het Tolverbond behooren. Zoo als bekend is bestaat het plan de regten op de inlandsche en buitenlandsche te verhoogen. In Pruissen wordt gemiddeld voor een half kilogramme (vijf nederl. ons) in verbruik gebragten tabak, met inbegrip der cigaren, een regt van 11 pfennige (ongeveer 5 cent) betaald, in Oostenrijk 5 silbergroschen (30 c.), in Frankrijk fr. 2.10 ongeveer (*f* 1), in Engeland 3 shilling (*f* 1.80).

BELGIE.

BRUSSEL, 25 Mei. In de *Gazette de Gand* van Zaturdag den 14den dezer, leest men:

»Een schrikkelijke ramp is hier voorgevallen; dezen morgen, kwart over vijf ure, weinige oogenblikken nadat de werklieden aan den arbeid waren, is de ketel gesprongen van de fabriek der heeren van Hecke en Van der Heyden, staande op den linker oever der Schelde, op Terplaeten. De ontploffing was zoo geweldig, dat de muren der fabriek omvlogen en de puinen door de lucht in de verte geworpen werden.

»De machine is in tweën gesprongen; het eene deel werd geworpen op een schip dat in de Schelde lag; het andere werd gevonden op ongeveer 75 meters afstand van de plaats waar de ramp gebeurde, in den hof, waar het tegen een dikken appelboom vloog, dien het gansch verpletterde.

»Het bovendeel van den schoorsteen werd, ten gevolge van den schok verscheidene centimeters verplaatst, op eene hoogte van 6 voeten. Men heeft tot op 200 meters afstand, stukken van de fabriek gevonden. In de omliggende landen ziet men eene masse steenen en stukken hout liggen, die er als het ware op neder geregend zijn. Een zwaar stuk hout, in de hoogte geworpen, is zich in de Schelde komen vastplanten.

»Op het vernemen der tijding van de ramp, zijn de burgerlijke en militaire overheden, de policie, de gendarmen en de linietroepen naar de plaats gesneld.

»Het is de heer adjunkt kommissaris Rotiers, die, de eerste ter plaatse der ramp gekomen, de overheden deed verwittigen; men is eenstemmig om dien heer lof toe te zwaaijen, voor den ijver dien hij in deze treurige omstandigheden heeft aan den dag gelegd. Ook zag men er vele geestelijken, die toegesneld waren om troost aan de gekwetsten te brengen.

Men merkte er den ondernemer Ghiseleer, die eene menigte materiaal ter plaats gebragt heeft, om tot redding der gebouwen te dienen.

»Dezen morgen had men reeds acht lijken van onder het puin en uit de Schelde getrokken; men telt zes gekwetsten. Daar de gebouwen maar drie of vier meters van de Schelde staan, zijn verscheidene werklieden door den schok in het water geworpen.

»Iets ijselijks is, dat men nog twee lijken ziet, waaronder een meisje, die tusschen het puin gepletterd liggen. Uit hoofde van de bouwvalligheid der muren, kan men enkel met de meeste omzigtigheid te werk gaan, om de lijken dier ongelukkigen te bereiken.

»De stoker werkte nog maar sedert eene maand in de fabriek; het lijk van dien ongelukkige is ook uit de Schelde gehaald. Men denkt dat er nog werklieden in de Schelde geworpen zijn en men zoekt naar hunne lijken.

»Drie waalschepen, die daar lagen, hebben zware schade bekomen. Na opneming der schade, zijn op bevel van den havenkapitein, den heer Cornelis, die schepen weggehaald om de opzoekingen in de rivier te kunnen voortzetten.

»Wij hebben eene zonderlinge redding en eene zonderlinge verongelukking te melden. De ketel stond in een zij-gebouw, naast de Schelde, en daarboven was een werkhuis; meest al de werklieden, die zich daarop bevonden, zijn omgekomen; maar, als door een wonder, is een meisje, dat tegen den muur stond, op een stuk *plancher* blijven staan. Het is haar broeder, geholpen door schippersmaats, die er haar naderhand afhaalde.

»Onder de dooden integendeel is er een schiptrekker, die op den oever op eenen paal zat, het afkomen der schepen afwachtende, en die daar verongelukt is.

»Eene groote menigte nieuwsgierigen is naar dit tooneel van verwoesting gaan zien. Groot was de smart en de bekommering onder de familiën der werklieden; de eene betreurde het verlies, anderen waren bekommerd over het hun nog onbekende lot van hunne naastbestaanden.

»Men schrijft de oorzaak van deze ramp toe aan het gemis van water in den ketel.

»Het gebouw was tegen brand verzekerd maar de assurantie strekt zich niet tot rampen van dezen aard uit."

P.S. Wij vernemen met genoegen, dat hier eene inschrijving geopend is, ten behoeve der familiën van de slagtoffers. Inteekenlijsten zullen in de voornaamste koffijhuizen der stad berustende zijn.

»Op het oogenblik der ontploffing, zegt het *Vaderland* was het als een regen van steenen en puinen, tot zooverre dat verscheidene schepen die in de nabijheid der fabriek de in schelde lagen, ernstige schade hebben geleden; een dezer schepen heeft zijnen mast gebroken gehad. Een deel van den ketel, welke verscheidene honderde kilogrammen zwaar was is aldaar in het land geworpen het is dit deel, 't welk op zijnen doortogt den mast van een schip heeft gebroken. Een zware balk, die door twee paarden moeijelijk zou kunnen vervoerd worden, is op verren afstand gesmeten. Hieruit kan men oordeelen hoe geweldig de ontploffing moet geweest zijn.

»Op meer dan 200 meters van de fabriek vindt men steenen, ijzer en andere voorwerpen, die aan de fabriek hebben toebehoord. Men heeft het deel der fabriek, 't welk

nog is blijven staan, onderschraagd en onderschoord, om verdere onheilen te beletten. Boven den ketel, die gesprongen is, bevond zich een werkhuis, en men vreest dat al de personen, die aldaar werkten, onder de dooden zullen zijn."

»P. S. Heden middag [Maandag] vernemen wij, dat er gisteren namiddag in 't geheel *zeven* lijken gevonden waren, een gekwetste is in 't gasthuis gestorven. De schade wordt op 60 à 70,000 fr. geschat."

STADSNIEUWS.

In de 229ste Staats-Loterij zijn in de 5e Klasse bij de 1e trekking prijzen van *f* 1000 of daarboven te beurt gevallen aan N°. 12275 *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 26 Mei.

OVERLEDEN (20 Mei): D. Louwerse, wed. J. W. Mulder.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		23 MEI 4½ u. gebl.	24 MEI 4½ u.			gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	63 11/16	63 9/16	a	63 5/8	
Dito Dito	3 ″	75 7/16	75 5/16	″	75 3/8	75 5/16
Dito Dito	4 ″	93 3/4	93 1/2	″		
O. I. Leening 1844	4 ″			″		
Amortisatie	3½ ″		89½	″		
Handel-Maatschappij	4½ ″	136½	135	″		
Aand. Arnh. Spoorweg	4½ ″			″		
Dito Hollandsche dito				″		
Obligatiën	4½ ″			″		
Maatschappij van Weld.	4 ″			″		
Aand. Ned. Bank.	″			″		
België, Certifikaten	2½ ″			″		
Dito *Rothschild*	2½ ″	51 5/8		″		
Frankrijk, Obligatiën	3 ″			″		
Spanje, Onbep. Stukken	1¼ ″	25 5/16	25 5/16	″	25¼	
Nieuwe	3 ″			″		
Binnenlandsche	3 ″	40 7/8	40 15/16	″	41 1/16	41
Cert. Coup. Sp. Com.		6 1/8	6 1/8	″		
Amortisable Schuld		7 5/16		″		
Portugal, te Londen	3 ″	45 7/16	45½	″	45 11/16	45 5/8
Dito Uitgestelde				″		
Rusl., bij *Hope en C°.*	5 ″	102 3/4	102 5/8	″	102 7/8	
Dito A°. 1828—1829	5 ″	101 5/8	101 5/8	″	101 3/4	
Negot. 1831 en 1833	5 ″			″		
Nieuwe Engelsche	4½ ″			″		
Negot. 1840	4 ″	84 3/4	84½	″		
Dito *Stieglitz*	4	84¼	84	″	84¼	84
Dito Nieuwe	4 ″			″		
Certifikaten te Hamburg	5 ″			″		
Inschr. op 't Grootboek	6 ″			″		
Dito Certifikaten	6 ″		63 5/8	″		
Polen, Obligatiën	4 ″	77 3/4		″		
Aandeelen 1835		154		″		
Oostenrijk, Metalliek	5 ″	79 1/8	79 1/8	″	79¼	
Dito Nationale	5 ″	80 1/16	80	″	80 1/16	80 1/16
Dito 1847	2½ ″	40 5/8	40 9/16	″	40 11/16	
Dito 1851 en 1852	2½ ″	40 5/8	40 9/16	″	40 11/16	
Dito Nieuwe	5 ″	85½	85 7/16	″	85 5/8	85 7/16
Dito 1854	5 ″	85½	85 7/16	″	85 5/8	85 7/16
Weener Bank	5 ″			″		
Dito	4 ″	65½		″		
Aand. met Loting fl. 250	*f*			″		
Nieuwe dito 1854				″		
Pruiss. Aand. 1854	3½ ″			″		
Amerika, Bank-Aktiën Cert.	″			″		
Dito Orig.				″		
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5 ″			″		
Sardinië, te Londen	5 ″		91	″		
Denemarken, dito	3 ″			″		
Louisiana, te Londen	5 ″	98 7/8		″		
Brazilië	5 ″	97 5/8		″		
Dito 1843	5 ″	96 5/8		″		
Mexiko, te Londen £ 100	3 ″	22 5/16	22 1/8	″	22 5/16	
Dito Onbepaalde	3 ″	22 5/16	22 1/8	″	22 5/16	
Peru	4½ ″		75	″		
Grenada, dito à £ 100	2½ ″	17¼	17 1/8	″	17 5/16	
Dito Uitgestelde			7 7/16	″		
Ecuador				″		
Venezuela, te Londen	4¼ ″	29	29¼	″		
Dito Uitgestelde	1½ ″			″		
Grieken, Bl. à £ 100	5 ″			″		

N. 5 pc. Stiegl. 92¼, 5/16; O. 91½; Fr. G Sp. Hope *f* 139¼, 140; Sp. Cred. *f* 104, 106; Sp. Rothschild *f* 233, 237; B Sp. 46, 1/8, ½; San Mexiko 48¾, 49; Gren. onb. 17 1/8, 5/16, Venez. onb. 28 7/8, 29 1/16.

Met geringen handel waren binnen- en buitenlandsche fondsen nagenoeg als gisteren. In Crediet-Aktiën waren de beide spaansche gezocht. Beg. aangeboden.

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt., Prolongatie 4½ pCt., Diskonto 4 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 55 9/16	Livorno	2/m	*f* 39 1/8
″	zigt	″ 56 1/16	Napels	″	″ 85½
Bordeaux	2/m.	″ 55¼	Petersburg	″	″ 1,79
″	zigt	″ 55¾	Weenen	6 w.	″ 34¼
Madrid	3/m.	″ 243	Augsburg	″	″ 35½
Cadix	″	″ 243	Frankfort	″	″ 98½
Seville	″	″ 242	Hamburg	2/m.	″ 34 15/16
Bilbao	″	″ 242	″	zigt	″ 35 5/16
Lissabon	″	″ 41½	Londen	2/m.	″ 11,77½
Porto	″	″ 41½	″	zigt	″ 11,90
Genua	2/m.	″ 45 3/8	Rotterdam		″ ½

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

PARIJS, 24 Mei. Fransche 4½ pc. 94.10; 3 pc. 75.25; 3 pc Spanje 42, id. 1¼ pc 25¾; 5 pc. Met. 92; Rom. Leen. 92.

LONDEN, 24 Mei. Cons. 94½; Spanje buit. 3 pc. 44⅝; id. 1¼ pc. 25⅜; Comité-Bew. 5⅝; Pass. 7; Rusl 5 pc. 105; id. 4½ pc. 95; Holl. 4 pc. 93; id. 2½ pc. 63¼; Sard 5 pc. 94; Braz. 99; Peru 4½ pc. 76½; Gren. uitg. 7; id. werk. 18; Mexiko 3 pc. 23⅜; Portugal 4 pc. 45; Ecuador 4½; Grieken (blaauwe) —; Turkije —; Wissel op Amst. —.—.

WEENEN, 24 Mei. Met. 5 pc. 84½; id. 4½ pc. 74⅝; Bank-Aktiën 1115; Credit Arst. 387½; Wissel op Londen 10.03, Amst. —; Parijs —; Goud —; Zilver —.

BERLIJN, 24 Mei. 3½ pc. Pr. Staatsch. —; 5 pc. Rusland 105; id. 4½ pc. —; Wissel op Londen 2/m. 6 Th. 23; Parijs 80; Amst. 143⅛; Weenen 99⅞; Petersburg 105⅛.

HAMBURG 24 Mei Spanje 1¼ pc. 38½; id. 3 pc. 23⅞; Rusl. 5 pc. 100; 3 pc. Mexikanen 13¾; 5 pc. Sardinië 86¾, Wissel op Amst —.—; Londen 3/m. —.—; id. kort —.—.

FRANKFORT, 24 Mei. 5 pc. Met. 82; 1 pc. Spanje binnenl. 25½; id. 3 pc. 41½; Wissel op Londen 3/m 119⅛; Parijs 93⅝, Weenen 117⅛; Amsterdam 100¾.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 23 Mei. Rogge. Door toenemende vraag voor verzending zijn de prijzen van ongedroogde soorten eenigzints gerezen, doch hard gedroogde onderging weinig variatie. Men noteerde: 146/2 ℔ Amerikaansche *f* 304 6/w.; 140/2 ℔ Stockholm *f* 293 1/m.; 143/2 ℔ dito *f* 308 1/m; 151/2 ℔ jar. Wolgast *f* 330 6 w.; 148/2 ℔ Reval *f* 330 6/w.; 142/2 ℔ n. dito *f* 325, 327 6/w.; 142/2 ℔ Libau *f* 317 6/w.

Gerst. De stemming voor dit artikel was wel zoo willig en is hetzelve als ruim prijshoudend aan te nemen. Successievelijk werd verkocht: 134/2 ℔ Engelsche *f* 246 6/w.; 131/2 ℔ Mannheim *f* 236, 238 6/w.; 126/2 ℔ Libau *f* 242, 244 6/w; 132/2 ℔ Engelsche *f* 246 6 w.; 126/2 ℔ Nieuwe Libau *f* 246, 248 6/w.; 128/2 ℔ Jar. dito *f* 248, 250 6/w.

Montwijn werd dagelijks *f* 21 genoteerd en vast op dien prijs gehouden, de laatste dagen is het biedend gebleven en was alzoo moeijelijk aan te komen.

Jenever *f* 26,50. Amst. Proef *f* 27,75.

ANTWERPEN, 24 Mei. Heden zijn ca 6000 b ongep. Aracan *Rijst* voor exportatie afgedaan; voorts heeft men ca. 600 b. gepeld dito en 50 v. Carolina verhandeld.

Cacao willig, gisteren zijn ca. 330 b. Domingo voor uitvoer genomen.

Van *Wol* zijn deze week ca. 320 b. afgedaan, grootendeels van la Plata

Granen Tarwe was heden levendig gevraagd en werd hooger betaald. Men heeft besteed *f* 18 voor Rijn; *f* 19 voor Kleefsch, *f* 19 voor roode Amerik. en Gothenburgsche, *f* 15½ voor Galatz en *f* 18¼ voor Lissabonsche. Rogge merkbaar hooger, Amerikaansche werd *f* 11¼ a 11⅜ gedaan.

HAMBURG, 23 Mei De stemming voor *Koffij* heeft zich deze week eenigzins verbeterd en voor Brazil en Dom. heeft men iets hoogere prijzen moeten besteden De verkoopen hebben bestaan uit 12,500 b Brazil van 4 a 5¾ sch.; 3400 b. Dom. van 4 15/16 a 5¼ en 4500 b. Laguayra van 5¼ a 6½ sch. Bovendien hebben de per *Flying Dutchman* van Laguayra aangebragte 600 b. direkt voor eene andere markt nemers gevonden.

Ruwe Suiker vast gesouteneerd en met bestendige vraag, geraffineerde daarentegen zeer flaauw.

Rijst vond op de zoo zeer verlaagde prijzen meer aftrek ter verzending, in den loop dezer week zijn ca. 500 v. en ruim 5000 b diverse O. I. soorten omgezet.

Katoen stil.

Huiden. Uit de eerste hand zijn verkocht 2147 st. Buenos-Ayres en 1229 st. Java.

Raapolie met weinig koopers, per Mei 27 a 26¾ mb., Okt. 27⅜ a 27¼ mb. — Van *Palmolie* zijn ca. 1,250,000 ℔ afgedaan en in vaste handen overgegaan.

Granen. De stemming was heden aangenaam, doch op het laatst blijft de markt stiller. Tarwe in loco onveranderd; Rogge 1 a 2 rd. hooger, 117, 118 ℔ Deensche 143 a 146 rd.; 119 ℔ Amerik. 150 rd. Van Denemarken bedong 119, 120 ℔ disponible 112 rd. en van Zweden werd 115, 116 ℔ tot 102½ a 105 rd. verkocht. Van Petersburg vond 115 ℔ disponibele en per Junij tot 71 rd. nemers

LONDEN, 23 Mei. *Koffij* flaauw, in veiling zijn de prijzen 6 p a 1 sh. gedaald, van Rio werden 3197 b. teruggekocht van 40 a 47.6 voor ord. tot fijn ord. kleurig; naderhand zijn 900 b. gerealiseerd van 44 a 47 sh.

Voor *Suiker* werden heden over het algemeen de prijzen van vorigen Vrijdag betaald. Uit de hand zijn 400 kan. besch. Java verkocht van 40.6 a 41 sh en zeilende heeft men twee ladingen Havana afgedaan N° 11½ a 29 6 en N°. 12½ a 32.6.

Cacao ferm prijshoudend doch stil, Goaquil werd uit de hand met 47 sh. betaald.

Rijst. Hiervan zijn 900 t. in de mindere kwal. tot lagere prijzen verhandeld, als 300 ton Ballam a 7.9 en 200 ton Moonghy Cargo a 7.6. In veiling werden heden 1321 b. Lombock opgehouden a 9 6 en later uit de hand verkocht a 9.3, alsmede 5000 b. cargo a 7 9.

Lijnolie op levering 29.6 a 30 sh.

Talk 45,6 a 45 9.

Boter lager. beste Friesche 108 sh; dito Holl. 88 a 90 sh.

Graanmarkt. Tarwe blijft voor Frankrijk en België gevraagd, ook Portugal en Spanje schijnen behoefte te gevoelen. Voor inl Tarwe werden heden de prijzen van ll. Maandag bedongen; vreemde bij beperkten omzet onveranderd. Garst, Boonen en Erwten bedongen de hoogste notering van Maandag. Haver 6 p. 1 s. duurder.

NEWYORK, 10 Mei. *Katoen:* Het artikel heeft zich verbeterd en de prijzen zijn vaster.

Tarwe minder geanimeerd.

Wisselkoers op Londen 109⅞ a 110. Te New-Orleans werd Katoen genoteerd op 10¼ a 10½ c. voor middling. Volgens berigten van Havana ontvangen, zijn de Suikerprijzen hooger.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 24 Mei. De Lang, Goede Verwachting, Suriname.

HELVOET, 23 Mei. Paine, Betsy's, Alloa.

UITGEZEILD:

BORDEAUX, 21 Mei Van der Zee, Neeltje, Amst.

Advertentiën.

(2160) Heden overleed mijne eenige geliefde Zuster PETRONELLA VAN DER SPECK, in den ouderdom van ruim 69 jaren, na een smartvol lijden van eenige weken, en voorzien te zijn van de H. Sacramenten der stervenden.

J. VAN DER SPECK.

DELFT, den 22 Mei 1856.

(2164) PASTOOR en KERKMEESTERS der R. C. Gemeente te *Roelofarendsveen*, adverteeren dat bij de plaats gehad hebbende **UITLOTING** van **een Aandeel** in de Negotiatie ten behoeve der Nieuwe Kerk aldaar, is uitgekomen:

N° **54 (vier en vijftig)** en dat dezelve tegen intrekking met alle de onverschenen Coupons, zoo mede de Coupons der Aandeelen, vervallende 1° Julij 1856, alsdan betaalbaar is gesteld bij de Pastoor en Kerkmeesters of ten kantore van den Makelaar H. J. VAN OGTROP te Amsterdam.

ROELOFARENDSVEEN, Mei 1856.

(2164) Wij meenen het volgende werk te moeten aankondigen:

Nouveau traité des Cataractes, *névralgies, amauroses, etc.* SANS *opérations chirurgicales;* 3e édition.

In dit werk vindt men genezingen van blinden, (zonder gewenscht gevolg van het eene oog geopereerd,) en van anderen die noch lezen, schrijven, noch zonder geleide gaan konden.

Het is te verkrijgen bij den schrijver, Dr. Drouot, rue de Luxembourg N° 35, te Parijs, voor den prijs van 6 franken.

STOOMBOOT-DIENST

tusschen

Zierikzee en Rotterdam,

en tusschenliggende plaatsen en Veeren;

DIRECTE VAART MET DE

STOOMBOOT **STAD ZIERIKZEE.**

Dagen en Uren van vertrek in de maand Junij 1856.

Van ZIERIKZEE:			u.	m.	Van ROTTERDAM.			u.	m.
Zondag	1,	's morg.	9	—	Maand.	2,	's morg.	4	—
Maand.	2,	's midd.	12	15	Dingsd.	3,	″	5	30
Woensd.	4,	's nam.	1	—	Dond.	5,	″	6	30
Vrijdag	6,	″	1	—	Zaturd.	7,	″	8	30
Zondag	8,	's morg.	4	—	Zondag	8,	″	10	—
Maand.	9,	″	5	—	Dingsd.	10,	″	10	—
Woensd.	11,	″	6	30	Dond.	12,	's midd.	12	—
Vrijdag	13,	″	8	30	Zaturd.	14,	's nam.	1	—
Zondag	15,	″	10	—	Maand.	16,	's morg.	3	—
Maand.	16,	″	11	—	Dingsd.	17,	″	5	—
Woensd.	18,	's midd.	12	—	Dond.	19,	″	6	—
Vrijdag	20,	's nam.	1	—	Zaturd.	21,	″	7	—
Zondag	22,	's morg.	3	30	Zondag	22,	″	9	30
Maand.	23,	″	4	30	Dingsd.	24,	″	9	—
Woensd.	25,	″	6	—	Dond.	26,	″	11	—
Vrijdag	27,	″	8	—	Zaturd.	28,	's nam.	1	—
Zondag	29,	″	10	—	Maand,	30,	's morg.	3	—
Maand.	30,	″	11	—					

Aanlegplaats te Rotterdam, aan het Oude Hoofd; te Dordrecht aan het Groote Hoofd.

Bijzonder wordt de aandacht gevestigd op de verandering der aanlegplaats te Dordrecht, zijnde deze tot dusverre geweest aan de Hooikade, doch thans aan het Groote Hoofd.

Reizigers met den Rijnspoorweg aangekomen gelieven zich aan te melden bij de Directie van het Station tot het doen van sein, in welk geval de naar Zierikzee vertrekkende Stoomboot aldaar zal aanleggen.

De Goederen kunnen uiterlijk tot een half uur vóór het vertrek der Boot bezorgd worden; later komende blijven dezelve tot de eerstvolgende reis liggen.

Voor het aanteekenen van pakjes, enz., betaalt men te Rotterdam thans 6 centen, voor ieder adres.

Nadere informatiën te bekomen: Te Rotterdam, bij den heer C. G. Weldrager, Commissaris der Zeeuwsche Veeren, Haringvliet, wijk 12, n°. 11. Dordrecht, bij den heer J. B. Zahn, Marktp. B, 217. Willemstad, bij den heer A. Schippers, Amsterdam, bij den heer G. L. Koopman, Jr., Egelantiersgracht, NN 62.

(2161)

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.